

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 33 (2062) 1997 m. rugpjūčio mėn. 26 d.

Eina 42-rus metus. Melbourne

Tikėjimo sambūriai

kun. Izidorius Sadauskas SDB

Įvadas

Štai Kristaus pasiuntinybė - „eikite mokydami laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs (Mt 28, 20). Eikite pas žmones ten, kur jus priims... eikite, kaip Jis ėjo visur ir skelbė Gerąją Naująją šventykloje, ant kalno, prie ežero, dykumoje... Šis balsas nenutilo ir mūsų laikais. Galbūt ir mums reikia pajudėti. Keičiasi pasaulis, ypač žmonių visuomenės, o tikinčiųjų vieta ten, kur žmonės. Nebūkime užsidarę tarp murinių sienų ar atsirboję tradicijomis. Kristaus įpėdiniai Apaštalai ėjo pas žmones, kūrė krikščioniškas bendruomenes ir keliavo toliau.

Laikui bėgant susikūrė parapija, kuri turėjo svarbiausią reikšmę kaimo ir miestelio gyvenime - netik religiniame, bet ir kultūriniame. Bet šiais laikais daug kas pasikeitė: išaugo dideli miestai, keitėsi žmonių buities sąlygos, elgesys. Parapija prarado savo tradicinę reikšmę.

Reikia rasti naują būdą, kaip priartinti žmones prie Kristaus. Daug galima pasiekti, sutūrus mažas tikėjimo grupes. Pasaulyje jau išplito mažų tikėjimo grupių - maldos, charizmatikų, neokatechumenų, Biblijos - judėjimas.

Norėčiau pasiūlyti didelėse parapijose kurti mažas tikėjimo grupes, kurios turėtų tapti gyvoji Bažnyčia ir atlikti Jos pasiuntinybę pasaulyje. Viliuosi, jog šis siūlymas, tinkamai įgyvendintas, gali daug padėti atgaivinant Bažnyčios veiklą, ypač ten, kur naujų laikų nepageidautina banga kelia pavojų.

Tikėjimo problemos Lietuvoje

Komunistinė santvarka padarė daug žalos. Tačiau tauta savo krikščioniško vardo dar neprarado labai aktyvių ir tvirtai tradicijų besilaikančių žmonių dėka. Tai senoji karta, kuri vis mažėja, išskelaudama į amžinybę. Vidurinioji ir jaunoji karta mažai reiškiasi tikėjimo srityje, tačiau yra vilties, kad ir jos supras Bažnyčios reikšmę tautai. Pakrikštytieji arba priėmę kitus sakramentus tokiomis sunkiomis Bažnyčiai sąlygomis, pakankamai giliai nesuvokia to, ką gavo. Abejoju, ar naujų judėjimų ir plintančio materializmo, naikinančio tradicijas, banga nenustums dvasinio turto į gyvenimo pašalę.

Laikai keitėsi, ištuštėjo kaimai, išaugo miestai, žmonės

„Eikite į visą pasaulį ir skelbkite Evangeliją visai kūrinijai“ (Mk 16, 15).

apsigyveno. dideliuose mikrorajonuose, dideliuose pastuose. Nė vienas nežino, kas gyvena jų name, nepažįsta kartais ir savo kaimyno. Nežino, kokiai parapijai priklauso, o jeigu kartais nueina į bažnyčią, nesvarbu į kokią, pabūna mišiose tarp nepažįstamų žmonių, perduoda ramybės ženklą svetimiems asmenims (nes toks yra liturgijos pageidavimas) ir jau galvoja, kad atlikta religinė „pareiga“ tikriausiai visai savaitei. Galbūt daug yra tokių katalikų, kurių tikėjimas apsiriboja Krikštu, pirmąją Išpažintimi ir Komunija, dar gal bažnytine Santuoka ir laidotuvėm, ir tai beveik visas santykis su Dievu. Sumenkėjo ryšiai šeimoje. Žmogus, ieškantis laisvės, geresio gyvenimo, paliko savo gimtinę - miestelį, kaimą, tėvus. Kiekvienas jaunos šeimos svajonė - turėti savo butą, namą. Daugėja vienišų žmonių. Jaunos šeimos dažnai yra ir seneliai lieka vieni tarp svetimų žmonių su savo gyvenimo problemomis. Jie tokie vieniši. Kas užjauš, padės, kai neteks darbo, pinigų, kai ateis liga, nelaimė?... Dažnas žmogus jaučiasi pavargęs, beskuobėdamas, kad neatsiliktu gyvenimo lenktynėse: maldos, konkurencijos, kad neprarastų pinigų, darbo, užimamos pozicijos. Dažnai toks ir nepastebi, kad jau yra valdomas biznio, politikos, masinės informacijos, reklamos.

Siaurės Amerikoje jau viešai kalbama apie naujų mūsų laikų „ligą“ - „pirkimo“ ligą. Yra žmonių, taip pasiduodančių reklamai, jog puola į

pirkimo karštligę: perka bet ką, prisikrauna pilnas spintas drabužių ar ko nors kito, ko niekad nepanaudos. O reklama jau reklamuoja naujus „vaistus“ nuo tos ligos. Galima sakyti, susargdinam žmogų šią „ligą“, o paskui jį gydym, ir biznis sukasi...

Bažnyčia visada padeda žmogui, ypač tose srityse, kur niekas jam nepadaeda: steigia mokyklas, ligonines, prieglaudas vargšams. Bažnyčia gali artinti žmones prie Kristaus, kuris vėl suburs juos į mylinčią šeimą. To nepavyks padaryti žmonių būryje, bet tik mažose grupėse. Žiūrėkite, kaip sparčiai plečiasi įvairios sektos, kokį pasisekimą turi mažos tikėjimo grupės. Gal tai laiko ženklas, kad žmonėms trūksta bendrumo, dvasinių ryšių?

Pažvelkime į Vatikano II Susirinkimą, pajauskime pirmųjų krikščionių nuostatas, įsigilinkime į šv. Jono Bosko dvasią. Ji mums daug padės.

Vatikano II Susirinkimas

Vatikano II Susirinkimas kviečia, kad mes, krikščionys, rastume savo vietą Bažnyčioje. Bažnyčia - tai Dievo bendruomenė - visi žmonės, kurie tiki Viešpatį. Krikštas ir Sutvirtinimo sakramentas kviečia mus ir suteikia galimybę tapti šventaisiais ir jausti atsakomybę už vidinį Bažnyčios gyvenimą, kviečia dalyvauti jos pasiuntinybėje pasaulyje. Vatikano II Susirinkimo uždavinys buvo

Rugpjūtis - katalikiškos spaudos mėnuo Australijoje

Remkime „Tėviškės Aidus“, skaitykite, platinkite. Pradėjus antrą pusmetį, dar trečdalis skaitytojų neapsimokėjo prenumeratos. Nedelskime. Kas tik galime - savo auką atsiųskime!

ALK Federacijos Valdyba

įkvėpti minti, kad Bažnyčia - tai mes, bet ne jie, kiekvieną dieną - ne tik šventadieniais. Bažnyčia - tai ne grupė išrinktųjų ar vadų, o visi pakrikštytieji, ir negalima dalyti jų į kalbančius ir klausančius, veikiančius ir žiūrinčius... Kiekvienas pakrikštytasis yra gyvosios Bažnyčios narys.

Pirmosios krikščioniškos bendruomenės

Pirmųjų krikščioniškų bendruomenių tarpusavio ryšiai buvo meilė. Sitai taip žavėjo pašalinčius, kad jie sakydavo: „Žiūrėkite, kaip jie vienas kitą myli“. Krikščioniškosios meilės apimtas nebūtinai turi viską išparudoti ir išdalyti. Pakanka, kad jis mokės dalytis savo tikėjimu, patirtimi, išgyvenimais. O prirėkus, pagelbėti, padėti gal ir materialiai.

„Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus“ (Jn 13, 35). Meilė turėtų reikštis konkrečiai, asmeniškai, bet ne abstrakčiai - anoniminiu būdu. Konkretus asmuo - asmeniui. Galbūt mūsų oficialūs susibūrimai Bažnyčiose, visokios labdaros akcijos daugeliui lieka anoniminės? Kas nors duoda, o jei duoda, tai kas nors ima ir dar nepatenkintas, dažnai ir pikas, nes kitas gavo daugiau... Daug kalbama, dainuojama apie meilę, bet gal ji tik ir lieka abstrakcija, plevena kažkur? O konkrečiam, gyvam žmogui jos vis trūksta. Meile ir tikėjimu reikia dalytis kaip duona: konkretus žmogus - su konkrečiu asmeniu.

Sv. Jono Bosko dvasia

Meilė ir stiprus tikėjimas taip paveikė šv. Joną Bosko, kad visas savo jėgas ir sugebėjimus jis paaukojo gatvės jaunuoliams. Tai meilė, bet ne baimė paskatino juos siekti gėrio. „Jaunuoliai nėra blogi, - sakydavo jis. - O jeigu būna tokie, tai tik dėl to, kad niekas su jais neužiima, nebendruoja“. Visa jo auklėjimo paslaptis - tai meilė, kurią skiepijo auklėtiniais. Auklėtojas mylėjo savo auklėtinius. Jis žinojo tai, ir jie mylėjo savo auklėtoją: nieko blogo nedarė, nes nenorėjo užgauti savo mylimo asmens. Jų meilė ir tikėjimas nebuvo dirbtiniai, bet nuoširdūs ir aktyvūs: jie meldėsi, dirbo, žaidė kartu su auklėtojais, kurie jaunuoliams buvo kaip vyresni broliai, bet ne kaip sargybiniai. Sv. Jonas Bosko labai vertino sportą, dainas, muziką, teatrą. Todėl jaunuoliai būdavo aktyvūs. „Stovintis vanduo dvokia“, - sakydavo jis. Be tu gražių idealų dideliame būry neįmanoma suformuoti nuoširdžių santykių.

Kuriame tikėjimo sambūrius parapijoje

„Šiais laikais, jei norima, kad parapija nebūtų viena iš formalijų įstaigų, kur kažkas eina atlikti savo religines apeigas, reikia keisti jos veiklos sistemą. Daug kas pasikeis parapijos gyvenime, kai sukursime joje tokias mažas „avides“ - tikėjimo sambūrius. Tie sambūriai turės savo vadovus - dvasinius animatorius. Kuriama viena kita (iš pradžių nedaug) tikėjimo grupė, kuri laikui bėgant taps maža pagrindine Bažnyčios bendruomene.

(Nukelta į 5-tą psl.)

Pelesos lietuvius tautiečiai lanko tik per šventes

Lietuviška mokykla švenčia penketį.

Autorės nuotr.

Laima Žiūkienė-Lavaste

Lemta likti lietuviška sala

Siemet sukanka penkeri metai, kai Pelesoje įkurta lietuvių mokykla. Ta proga čia surengtos iškilmės, į kurias atvyko būrys svečių iš Lietuvos.

Siokiadieniais į Pelesą važiuojančių lietuvių paprastai nėra. Pelesą ir Vilnių skiria 110 kilometrų, pasienio užkardos, 30 JAV dolerių kainuojanti Baltarusijos viza ir 100 metų istorinės neteisėybės.

Kai Lietuva sukrėtė Atgimimas, pelesiškai su viltimi siuntė delegacijas į Vinių. Lietuvoje šaudė tankiai, o iš Vilniaus Peleson sugrįžusi Marija Kruopienė rado išdažytus savo trobos langus. Kai Lietuva stojo į įvairias Europos organizacijas, Pelesą džiaugėsi atgavusi lietuvišką bažnyčią ir mokyklą.

Į Pelesą nevažinėja kandidatai į Seimo narius ir prezidentus, ieškodami rinkėjų balsų. Jei pelesiškai ir turėtų teisę balsuoti, 200 jų balsų nieko nelemtų.

Pelesiškiams Lietuva vėl liko Pažadėtąja žeme, į kurią jie niekada nesugrįš.

Lietuvai Pelesą yra lietuviškas kaimas Baltarusijoje, kurį prisimena mokslininkai, Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas ir iševiai iš Pelesos, dabar gyvenantys Didžiojoje Lietuvoje.

Istorija kuriama kasdien

Šį šimtmetį Pelesos kraštas atkartojo Lietuvos kelią, kurį Lietuva nuėjo XIX amžiuje

lietuviybės draudimo ir persekiojimo laikais.

Prievarta gudinami ir lenkinami lietuviai steigė lietuviškas mokyklas, kurias valdžia uždarydavo ir pakeisdavo lenkiškoms ar gudiškoms, - nelygu, kas šeimininkavo už sienų likusioje Lietuvoje.

Lietuvių kalbos pirkiose slapta mokė daraktoriai, o vaikų į lenkų mokyklas neleidę lietuviai sėsdavo į kalėjimus.

Lietuvai lietuviybės kovos - vadovėliuose surašyta istorija, Pelesos lietuviams - kasdienybė. 1957 metais, kai rusiškoje mokykloje leista turėti lietuvių kalbos pamokų, Pelesoje įsimintinas įvykis.

1992 metais pastatyta pirmoji šiame krašte lietuviška devynmetė mokykla - didžiausia Pelesos lietuvių pergalė. Svėsdami mokyklos penkerių metų sukaktį, jie pelnytai jaučiasi esą lietuviškos mokyklos 600 metų istorijos dalyviai.

Labiausiai reikia santarvės

Pelesiškiai didžiuojasi, kad 40 mokyklos auklėtinių pasitiko šventės svečius sveikindami juos ne taisyklinga anglų, bet gražia lietuvių kalba. Nors aktų salėje kabo Lietuvos ir Baltarusijos vėliavos ir herbai, mokykloje - visa Pelesos Lietuva.

Tai ir matomiausioje vietoje kabanti juosta su išaustu Maironio posmu, ir „Kepurinė“, „Bitute, pilkoji“ svečiams šokantys, ir Brazdžionių deklamuojantys mokiniai. Ir vaikiška ranka rašytas skelbimas: „Mokiniai, įtūs teisės ir pareigos iš „Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų nuostatų“. Ir

Vilniaus plėšikai užpuolė užsienio diplomata

Vilniaus kriminalinė policija sulaikė visus tris Prancūzijos ambasados patarėjo kultūrai P.Donabediano užpuolikus.

Užpuolimas vidury dienos

Žemaitijos gatvėje buvo užpultas pasivaikščiojęs išėjęs prancūzų diplomatas. Trys jauni banditai įstūmė jį į tarpuvartę ir, smogę per galvą, pagrobė rankinę su 500 litų ir kreditine kortele.

Grįžęs į netoliese esantį savo butą P.Donabediano paskambino į policiją, tačiau taryk pareigūnams nepavyko sugauti įtariamųjų. Netrukus diplomatai pasidarė bloga, jis buvo nevežtas į Šv. Jokubo ligoninę. Ten buvo operuota jo galva: į smegenis buvo išsiliejęs kraujas.

Visi banditai prisipažino

Policija išsiaiškino, kad prancūzų diplomata užpuolė vadinamoji „Piatakovskajos“ gauja (jos nariai renkasi aikštėje esančioje šalia parduotuvės „Sakalas“). Buvo sulaikyta keletas įtariamųjų. Vienas iš jų prisipažino dalyvavęs P.Donabediano apiplėšime.

Tą pačią dieną apie 20 valandą buvo sulaikytas antrasis, o apie 23 valandą - trečiasis užpuolimo dalyvis. Radus tikruosius prancūzų plėšikus, kiti sulaikyti įtariamieji buvo paleisti.

Mindaugas Gudas (g. 1979 m.) buvo sulaikytas namuose. Kiti du - Igoris Jevgenjevas (g. 1972 m.) ir Egidijus Rusakovas (g. 1978 m.) - sulaikyti aikštėje prie „Sakalo“ parduotuvės.

I.Jevgenjevas anksčiau jau buvo sulaikytas įtariant plėšimu, o E.Rusakovas jau teistas už vagystes.

Sulaikytieji tvirtina, kad diplomato galvą daužė rankomis ir kojomis, be kokių nors inagių.

Pabėgę su grobiu plėšikai pinigų pasiėmė, rankinę numetė gatvėje (nurodytoje vietoje ją rado policininkai), o kreditinę kortelę išmetė į kanalizacijos šulinį.

Įtariama Rusijos veikla

Kai kurie policijos pareigūnai įtaria, kad pastaruoju metu padažnėję Vakarų šalių piliečių užpuolimai Lietuvoje gali būti susiję su Rusijos specialiųjų tarnybų veikla.

Susitikęs su žurnalistais vidaus reikalų ministras V.Žiemelis patvirtino, kad tokia versija yra. Vidaus reikalų ministerija jau kreipėsi į Valstybės saugumo departamentą, prašydama tai iširti.

Vilniaus senamiestyje,

dvylika lyg apaštalu iš Lietuvos atvykusių čia dirbti mokytojų.

Ant vos pastatytos mokyklos langų iš po nakties buvo ištepliota: „Polska škola“.

Kaimas žinojo, kas davė dažų, kas teplojo. Langus mokykla nusiplovė.

Mokyklos direktorius V.Bigaila per penkmečio iškilmes suteikė žodį gudams ir lenkams iš Pelesos, rajono centro Varanavo ir Minsko, padėjusiems kurti lietuvišką mokyklą. Savo kalboje direktorius prašė tik vieno: „Duok Dieve, santarvės lietuviams su gudais, o labiausiai - tarp lietuvių“.

prie parduotuvės „Nemunas“, buvo užpultas ir turistai iš JAV. Tačiau stambaus sudėjimo amerikietis sėkmingai pasipriešino užpuolikams, ir šie paspruko. Policija išsiaiškino, kad amerikietis buvo užpuolus tai pati trijulė.

Domisi ir Prezidentas

Pajūryje atostogaujantis Prezidentas A.Brazauskas paskambino vidaus reikalų ministrui V.Žiemeliui ir domėjosi, kaip vyksta bylos dėl P.Donabediano sumušimo tyrimas.

Pasak Prezidentūros pranešimo, A.Brazauskas atkreipė ministro dėmesį į netinkamą policijos darbą užtikrinant užsienio diplomatų saugumą. Prezidentas taip pat pareiškė nepasitenkinimą kriminogeninė padėtimi Lietuvos sostinėje.

Diplomato sveikata gerėja

P.Donabediano sveikata gerėja. Jis atgavo sąmonę.

Sunkiai sužeistas Prancūzijos diplomatas bendravo su medikais. Jis jau gali atsakyti į nesudėtingus klausimus. Pats prisimena įvyki. Teiravosi, ar jau sugauti jį sumušę ir apiplėšę chuliganai. Prancūzas su ligoninės personalu kalbasi puikia rusų kalba.

Iš Paryžiaus nuolat skambina nukentėjusiojo žmona ir teiraujasi apie vyro sveikatą. Kol kas ji nesiruošia atvažiuoti į Vilnių lankyti vyro. Moteris suinteresuota kuo greičiau pervežti jį į Paryžių. „L.R.“

Anglijos lietuvių dovana „Aušros“ muziejui

Skulptoriaus V.Kašubos Vilniaus universiteto jubiliejui sukurtas medalis. A.Ostašenko nuotr.

Penki Amerikos lietuvių sukurti atminimo medaliai ir prieškario Lietuvos monetų kolekcija - tai Anglijoje gyvenančio lietuvių Kazio Jankaus dovana Siaulių „Aušros“ muziejui.

Siaulių kraštiečio, Kuršėnų valsčiuje gimusio K.Jankaus į Siaulius atvežti keturi sidabriniai ir vienas bronzinis medalis skirti žymiesiems Lietuvos žmonėms ir datoms atminti. Vilniaus universiteto 400 metų jubiliejui ir Lietuvos karaliui Mindaugui skirtus medalius sukūrė lietuvių iševijos skulptorius Vytautas Kašuba.

Vertingą prieškario Lietuvos varinių centų bei sidabrinų litų kolekciją K.Jankaus gavo iš vieno žydų kilmės Belgijoje gyvenusio kolekcionieriaus. K.Jankaus namuose Bernlio mieste Anglijoje saugoma vertinga apie 700 knygų biblioteka - populiarūs mokslinės

(Nukelta į 3-čią psl.)

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Sidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniais skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Prie XXI-o amžiaus slenksčio

Rašo dr. Jonas Kunca

Sekanti šimtmetį ir tūkstantmetį švėsime vos už poros metų. Asmenim ir žmonijai teks gyventi labai pasikeitusioje aplinkoje. S.Sąjungos žlugimas, globalizmo stiprėjimas ir moderni žinių perdavimo tarnyba yra naujo amžiaus ženklai.

Prie naujos aplinkos nebus lengva prisitaikyti nei atskiriems asmenim nei valstybėm. Pasaulio bendruomenė, bent pažangesnė jos dalis, laikosi demokratijos ir rinkos ekonomijos principų. Deja rinkos ekonomija jau spėjo nustelbti demokratiją. Mat jos rankose yra kapitalai. Kai kas skaičiuoja, kad rinkos kapitalai yra 500 kartų didesni už valstybių turimas pinigines atsargas. Vyriausybės politika priversta atsižvelgti į finansistų interesus, kurie nesiderina su masių reikiamybėmis.

Šiandien 1% turtuolių turi 40% pasaulio turtų savo rankose. Kapitalistai priverčia valdžias reguliuoti muitus taip, kad jiems būtų atviras kelias į svetimas rinkas. Finansinė sistema yra pasaulinio masto. Ji mėgina nepaisyti valstybių sienų. Galų gale vyriausybė turi surištas rankas ir negali dirbti bendrai rinkėjų gerovei. Sunku jai kontroliuoti net savos valstybės sienas.

Kraštutinio masto socialinė nelygybė su laiku išsaus masių reakciją. To reiktų išvengti pažabojant rinkos ekonomiją. Valdžia yra tam, kad ji dirbtų daugumos gyventojų gerovei, vietoj būti korporacijų klapčiuku.

Nuolat mechanizuojant imonių ir įstaigų darbą, daug jaunų žmonių nesuras darbo po to, kai valstybė išleido dideles sumas jų išmokslinimui. Tai sunkiai sprendžiama problema, prie kurios verta prieiti laiku planuojant valstybės gyvenimą.

Baigiantis šimtmečiui matosi, kad JAV tvirtai laikosi rinkos ekonomijos. Kol kas joms sekasi gerai, bet vidaus problemos kaupiasi

ir gali neigiamai atsiliiepti į gėrbūvį netolimoj ateityj.

Europa rūpinasi daugiau socialine gyventojų būkle ir žada tą politiką vesti ateityj. Jai buvo lengviau išvengti gyventojų nepasitenkinimo valdžiom ir socialinių sukrėtimų. Mažai Lietuvai sunku pasirinkti valstybės politikos kryptį dėl užsienio ir vidaus priežaščių. Reiktų griežčiau kontroliuoti vidaus kapitalistus, dažnai spekuliantus, kurių puseje yra mafija. O ji vis dar yra galinga. Statistika rodo, kad nusikalstamumas mūsų šalyj padidėjo 16% vietoj pradėti mažėti.

Pinigini dažnai paverka nesąžiningus tarnautojus, policiją ir net teisėjus. Taigi kova yra sunki.

Kad apsaugoti savo industriją ir žemės ūkį, reiktų mokesčiais atbaudyti importus iš užsienio. Įvairios tarptautinės sutartys ir ypač TVF, neleidžia to daryti. Kadangi Lietuva yra paskendusios skolose ir nori įstoti į ES, vyriausybė dažnai neturi galimybės apsaugoti savųjų interesus, ir svetimos prekės veržiasi į mūsų šalies rinką.

Atrodo, kad mūsų šaliai būtų naudingiausia, kiek įmanoma, laikytis socialinės ekonomijos principų su geru patriotizmo prieskoniu.

Manymas, kad visur yra gerai, kur mūsų nėra, yra klaidinantis ir žalingas. Lietuviai gali sukurti gėrbūvį savo šalyj. Tik reikia pasistengti visiems: tautai ir valdžiom. Vėl, iš turtingųjų Vakarų veržiasi į mūsų kraštą visų rūšių ydos ir net ligos. Aišku, kad Vakaruose daug ko galime pasimokyti. Tai naudinga visiems. Tik privalom atskirti grūdus nuo pelų. Pelus palikim ten, kur jie yra. Lai sau pelėja svetimos žemės. Į savo šalį atsineškim progresą ir valstybingumą, kurio vis dar trūksta.

Ateinantis šimtmetis, bent jo pradžioj, dar bus sunkus Lietuvai, bet jau lyg matosi naujos vilties pašvaistė.

Per Lietuvą vežtos pavojingos atliekos

Baltarusijos pasieniečiai sulaikė iš Lietuvos per Salčininkų postą įvažiavusį automobilį ZIL. Po radiacinės kontrolės baltarusiai jį grąžino atgal.

Įvykio vietą atvykę Lietuvos generalinės prokuratūros pareigūnai sunkvežimyje rado 4,441 tonos „Regapol“ miltelių, turinčių radioaktyvaus torio 232-228 priemaišų. Sulaikytas krovinys spinduliavo 300 mikrorentgenų per valandą ir leistinas sanitarijos normos viršijo 10 kartų.

„Regapol“ milteliai naudojami optikos pramonėje, šlifuojant įvairius teleskopų leišius. Lietuvoje jie nėra vartojami.

Buvo nustatyta, kad milteliai priklauso vienai Airijos firmai ir į Lietuvą kaip gamybinės atliekos pateko iš Londono. Po to atliekos turėjo būti pervežtos į Baltarusiją.

Radioaktyvus krovinys buvo vežamas vienai Kauno ekspedijavimo bendrovei priklausančiu automobiliu

Sunkvežimio vairuotojas prokurorams teigė nežinojęs, kad iš Klaipėdos į Lydą veža pavojingas

atliekas.

Iki tol, kol radioaktyvų krovinių sulaikė baltarusių pasieniečiai, Lietuvoje jis jau buvo išbuvęs tris paras. Beje, krovinio neužregistravo nei Klaipėdoje, nei Salčininkuose esantys, modernius vakarietiškus prietaisus turintys radiacinės kontrolės postai.

Generalinė prikuratūra dėl šio fakto iškėlė baudžiamąją bylą. Tiriama versija, ar šiame nusikaltime nėra ir kontrabandos sudėties. Pirminio tyrimo metu pareigūnai vienoje Kauno bendrovių konfiskavo dar per 400 kilogramų radioaktyvių miltelių

„L.r.“

Anglijos lietuvių ...

(Atkelta iš 2-tro psl.)

literatūros, žinytų, enciklopedijų kolekcija. Ją išsivijus lietuvis ketina padovanoti kuriai nors gimtosios šalies bibliotekai.

Didelė užsienio šalyse išleisčių lietuviškų grožinės literatūros knygų biblioteką jis jau padovanojo Vokietijoje veikiančiai Vasario 16-osios lietuvių gimnazijai.

Policijos komisaras prisistatė valdžiai

Vilniaus miesto valdžia susipažino su Česlovu Blažiu, kuris nuo liepos 28-osios užėmė Vilniaus miesto policijos vyriausiojo komisaro postą.

Sostinės policijai vadovavęs Vytautas Leipus buvo priverstas atsistatydinti po to, kai vidury dienos Senamiestyje buvo žiauriai sumuštas ir aplėstas Prancūzijos diplomatas.

Naują Vilniaus policijos vadovą užpludo žurnalistai.

„Ačiū už tokį dėmesį. Man dar sunku susivokti, viskas įvyko labai greit“, - apie savo paskyrimą kalbėjo C.Blažys. Jis tikino padarysis viską, kad sostinėje būtų ramu ir žmonės jaustųsi saugūs.

C.Blažys žadėjo griežčiau vertinti policininkų elgesį. Naujasis Vilniaus policijos vadovas sakė pats patyręs, jog iki šiol daugelis pareigūnų savo uniforma naudojami pademonstruoti valdžiai.

53 metų C.Blažys pagarsėjo 1995 metais, atsistatydinęs iš Migracijos departamento direktoriaus posto. Tuomet kilo jo ir tuometinio vidaus reikalų ministro R.Vaitekūno konfliktas dėl „Jedinstvo“ lyderio V.Ivanovo deportavimo iš Lietuvos. Į vadovybės nemalonę C.Blažys

Naujasis Vilniaus policijos vadovas Č.Blažys. J.Stasello nuotr.

pateko pareiškęs, jog V.Ivanovas neišsiunčiamas dėl politinių motyvų.

Naujį policijos vadovą miesto valdžiai pristatė vidaus reikalų ministras Vidmantas Žiemelis. Jis pabrėžė, kad sostinėje dabar labai nevykusiai išdėstyti policijos komisariatai. Ministras ragino ypač daug dėmesio skirti Senamiesčiui. Būtent čia pirmiausia turėtų įsikurti didžiausias, gerai įrengtas policijos komisariatas.

„L.r.“

Prie Latvijos sienos bus mažiau gaišaties

Modernaus Saločių - Grenstalės muitinės pastato atidarymas buvo keletą kartų atidėliojamas. S.Bagdonavičiaus nuotr.

Saločių - Grenstalės sienos perėjimo punkte kartu pradėjo dirbti Lietuvos ir Latvijos muitininkai.

Valandai sustabdžius muitinės darbą, vyko oficialus muitinės atidarymas. Lietuvos vidaus reikalų ministras Vidmantas Žiemelis bei laikinai einantis Latvijos vidaus reikalų ministro pareigas Juris Kaksitis perkirpo simbolinę juostelę. Abiejų šalių muitinių departamentų vadovai Alvydas Budrys ir Normundas Nieduolis pasirašė dokumentus dėl punkto darbo supaprastinimo ir vidaus darbo režimo taisyklių.

Kertantiems abiejų valstybių sieną per šį perėjimo punktą vairuotojams nebereikės kaip iki šiol sustoti šešis kartus.

Dokumentus ir bagažą latviai ir lietuviai tikrins iš karto trijuose sustojimuose. Lengvieji automobiliai muitinėje sugais 4-5

minutes, sunkvežimiai - apie 10 minučių.

Lietuvos muitinės departamento direktorius A.Budrys sakė, kad pagal esamą schemą naujojoje muitinėje eksperimento tvarka bus dirbama tris mėnesius. Tada bus sprendžiama, ar reikia tiek darbuotojų, ką reikia keisti, kas nepasiteisino.

Derybos dėl bendrų pasienio kontrolės punktų sudarymo, formuojantis Lietuvos ir Latvijos pasienio kirtimo vietoms, buvo pradėtos 1993 metais.

Modernaus Saločių - Grenstalės muitinės posto įrengimas latviams kainavo vieną milijoną 360 tūkstančių latų (apie 9 milijonus litų). Antrasis jungtinis lietuvių ir latvių muitinės postas, šikart už Lietuvos lėšas, turėtų būti įrengtas Smėlynės - Medumės (Utenos apskritis) sienos perėjimo punkte.

„L.r.“

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisijuskime prenumeratos mokėstį, įrašykime „Tėviškės Aidas“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

TRUMPAI

Vilniaus Kalvarijose prasidėjo Lietuvos jaunimo dienos, skirtos artėjančiai krikščionybės 2000 metų sukakčiai. 1997-uosius popiežius yra paskelbęs Jėzaus Kristaus metais, todėl ir Lietuvos jaunimas pirmiausia apmąstys Kristaus Kryžiaus kelią.

Tūkstantis jaunų maldininkų išvyko į piligriminę kelionę nuo Aušros Vartų į Trakus. Sv. Kryžiaus Atradimo bažnyčia, norėdama atgaivinti krikščionišką tradiciją - visos Lietuvos maldininkų žygis į Trakus, surengė tris dienas trukusią maldininkų stovyklą ir žygi „Kalvarijos - Aušros Vartai - Trakai '97“.

Maldininkų stovyklą atidarė Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas A.J. Bačkis ir sostinės vicemeris J.Raistenskis.

*****

Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas pakvietė Jungtinių Tautų generalinį sekretorių Kofj Annaną aplankyti Lietuvą jam patogiu metu.

Kvietimą JT aukštajam pareigūnui Niujorke perdavė Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Oskaras Jusys. JT generalinis sekretorius, padėkojęs už kvietimą, pareiškė, jog aplankys Lietuvą artimiausiu metu, kai tik leis jo darbotvarkė.

Per susitikimą su Lietuvos atstovu K.Annanas pabrėžė mažu bei vidutinio dydžio, tarp jų ir Baltijos valstybių, reikšmę sprendžiant svarbius tarptautinės bendrijos uždavinius.

*****

Siekdami įamžinti garsaus architekto V.Landsbergio-Žemkalnio atminimą, jo vaikai - A.Landsbergytė-Kvaracijienė, G.Žemkalnis-Landsbergis ir V.Landsbergis įsteigė stipendiją.

Lietuvos architektų sąjungoje pasirašytoje jos steigimo sutartyje numatyta, kad stipendiją nuo šių metų rugsėjo 1 dienos gaus daugiausia vilčių teikiantis jaunas architektas.

Tai didžiausia magistranto stipendija Lietuvoje - šiais metais kas mėnesį bus mokama 300 litų.

*****

Į Lietuvos uostamiestį su dviejų savičių darbo vizitu atplaukė JAV patulinis laivas „US Thunderbolt“ ir jį lydintis du greitaeigiai laivai.

Jungtinių Amerikos Valstijų patulinis kateris kartu su Lietuvos karinėmis jūrų pajėgomis šiemet dalyvavo tarptautiniuose mokymuose „BALTOPS '97“.

*****

Svedijos ginkluotosios pajėgos dar šią vasarą Lietuvos teritoriniuose vandenyse ieškos iki šiol nesprogusių minų ir kitos amunicijos, o savo radinius nukenksmins. Tai numatančias sutartis Vilniuje pasirašė Lietuvos krašto apsaugos ministras C.Stankevičius ir Svedijos laikinasis reikalų patikėtinis B.Linderfalkas.

*****

Savivaldybės iniciatyva kurorte daugiau kaip tris savaites išsėsis 40 nuopotvynio nukentėjusių vaikų iš Opolės (Lenkija) vaivadijos. Vaikus apgyvendino „Draugystės“ sanatorija ir vaikų reabilitacijos ligoninė „Saulutė“. Miesto savivaldybė jiems maitinti skyrė 15 tūkstančių litų. Vaikams parengta įvairi kultūrinė ir sportinė programa.

*****

Miesto tarybos posėdyje nuspręsta atkurti nuosavybės teises ir grąžinti patalpas Kauno arkivyskupijos kurijai ir Sv. Benedikto seserų vienuolijai. Jiems bus grąžinta po du butus.

*****

Seimo vicepirmininkas, Centro sąjungos vadovas Romualdas Ozolas mano, kad Europos reikalų ministerija elgiasi blogai, ignoruodama referendumą dėl strateginių įmonių neprivatizavimo inicijuojančių politinių jėgų nuomonę.

„Tai ne pats geriausias būdas sakyti - jūs darykite, kas jums patinka, o „Mažeikių nafta“ bus privatizuota“, - sakė žurnalistams R.Ozolas. Jis, aiškiai užsiminė apie Europos reikalų ministerijos atstovo spaudai pareiškimą, kuriame ministrė Laima Andrikiene nepasitikiėjimą pareiškė socialdemokratų vadovai buvo patikinti, kad „nepaisant visų jų dedamų pastangų, „Mažeikių nafta“ bus privatizuota“.

Centro sąjunga rudens pradžioje paskelbs savo oficialią poziciją dėl socialdemokratų inicijuoto referendumo, kurios dabar dar nenori atskleisti.

Centro sąjungos pirmininko manymu, Europos reikalų ministerija turėtų „atidėti savo aroganciją į šalį“ ir pradėti ieškoti sutarimo su visomis politinėmis jėgomis. „Iš pradžių visi galėtume bent jau susitarti dėl tų objektų, kurių neprivatizavimas niekam nekelia abejonių“, - sakė R.Ozolas.

Jis pabrėžė, kad jokia valdžia nėra amžina ir gali atsitikti taip, kad dabartinis privatizavimas ateityje bus taip pat tyrinėjama, kaip šiandien yra tiriamos bankų bylos.

*****

Pabėgėlių reikalų tarybos pirmininkas, Seimo narys J.Beinortas mano, kad jau rugpjūčio pradžioje pirmieji nelegalūs migrantai Lietuvoje gaus pabėgėlio statusą. „Nėra prasmės ilgai laukti“, - sakė jis žurnalistams.

Liepos 27 dieną Lietuvoje įsigaliojo Pabėgėlių statuso įstatymas ir 1951 metų Ženevos konvencija dėl pabėgėlių statuso. Sie dokumentai suteikia teisę savo šalyse persekiojamiems ir nelegaliai į Lietuvą atvykusiems asmenims prašyti politinio prieglobsčio.

Siuo metu Ruklos pabėgėlių priėmimo centre gyvena per 40 asmenų, įskaitant 20 vaikų, kurie gavo laikiną teritorinį prieglobstį.

Ruklos centre gyvenantys asmenys yra mokomi lietuvių kalbos, supažindinami su valstybės sandara ir svarbiausiomis institucijomis. Šiemet tam skirta 10

tūkst. litų. Geriausiai lietuvių kalbos mokosi pabėgėlių vaikai.

1951 metų Ženevos konvenciją taip pat ratifikavo Estija ir Latvija, tačiau jos išpareigojo priimti pabėgėlius tik iš Europos, o Lietuva - iš viso pasaulio.

*****

Valstybės saugumo departamentas Siauliuose dėl neteisėtų veiksmų neleistinumo oficialiai išpėjo Lieuvos nacionalsocialinės vienybės sąjungos (LNSVS) vadovą Mindaugą Murzą (g. 1973m.).

Išpėjime rašoma, kad šios sąjungos veikla prieštarauja Lietuvos Konstitucijos 29 straipsniui ir pažeidžia Visuomeninių organizacijų įstatymą, M.Muržai raštu pranešta, kad, nenutraukus tokios veiklos, jam gali būti taikomos įstatymų numatytos poveikio priemonės.

Saugumo pareigūnų žiniomis, pastaruoju metu sąjungoje atsirado vidinės nesantaikos, prasidėjo kova dėl valdžios.

*****

Latvijos ministro pirmininko pasikeitimas neturės įtakos Lietuvos ir Latvijos deryboms dėl jūros sienos, pareiškė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento direktorius Rimantas Sidlauskas.

„Į Latvijos premjero pasikeitimą žiūriu be ypatingo nerimo, - BNS sakė Lietuvos diplomatas, pabrėžęs, kad būtina tikėtis derybų tęstinumo. - Tai, ką per derybas sakė latvių derybininkai, buvo pateikiama kaip Latvijos vyriausybės pozicija. Jeigu Latvijos vyriausybė nepakeis savo pozicijos, manau, kad viskas bus gerai“.

„Derybose sprendimų paieškų kryptis yra pakankamai aiški, ir šia kryptimi mes jau gera pusmetį žygiuojame, todėl jeigu būtų priimti kiti sprendimai, viskas verstųsi aukštin kojom. Nežinau, ar apskritin tokie dalykai įmanomi ir tikslingi“, - sakė R.Sidlauskas.

Pasak diplomato, premjeras A.Skelė buvo „tikrai valingas ir ryžtingas žmogus, bet jis buvo nepartinis, už jo neslypėjo atsikira įtakinga politinė jėga“. R.Sidlauskas sakė tikis, kad derybose latvių pozicija buvo patvirtinta ir visų į valdančiąją koaliciją įeinančių partijų atstovų.

„Derybos vyksta jau ketverius metus, jos prasidėjo be A.Skelės.“

*****

Cečėnijos lyderis Aslanas Maschadovas yra pasirengęs susitikti su Rusijos prezidentu Borisu Jelcinu ir aptarti Maskvos bei Džochargalos dvišalius santykius.

A.Maschadovas teigė norįs su Rusijos vadovu aptarti įvairias tarpusavio santykių sritis apimančio politinio pakto pasirašymą, kuris Cečėnijai garantuotų platesnes politines teises.

B.Jelcinas taip pat pareiškė norą su A.Maschadovu aptarti naują politinių santykių sutartį, tačiau kategoriškai atmetė Cečėnijos nepriklausomybės idėją.

„Manau, kad dabar tinkamas metas pasirašyti Rusijos ir Cečėnijos santykius apibrėžiantį dokumentą, kuris būtų panašus į sutartis, kurias jau esame sudarę su Tatarstanu ir kitais Rusijos regionais“, - pareiškė B.Jelcinas.

M.Udugovas pareiškė, kad Cečėnijos vadovybė nepasirašys jokio dokumento, kuriame Cečėnija būtų traktuojama kaip Rusijos dalis.

A.Maschadovas apkaltino Rusiją nevykdant pažadų padėti atgaivinti karo suniokotą Cečėnijos ekonomiką ir pareiškė uždraudžias savo ministrams lanytis Maskvoje, kol neprasidės aukščiausio rango derybos ir nebus pasirašyta politinė sutartis.

Cečėnijos vadovybė ketina per derybas Maskvoje iškelti klausimą dėl atlyginimo už padarytą žalą, taip pat pasiūlyti pasirašyti „plataus masto tarpvalstybinę sutartį“.

Tai žurnalistams pareiškė Cečėnijos vyriausybės pirmasis vicepremjeras. Valstybinės derybų komisijos vadovas Movladis Udugovas.

Cečėnija karo su Rusija padarytą žalą vertina 1500 trilijonų rublių (apie 258,6 milijardo dolerių). Per spaudos konferenciją Džochargaloje šią astronominę sumą nurodė Cečėnijos vyriausybės pirmasis vicepremjeras, Valstybinės komisijos respublikos liaudies ūkiui atkurti pirmininkas Musa Došukajevas.

*****

Viename Baltarusijos ežerų, esančių prie kelio, kuriuo 1812 metais Napoleono kariuomenė traukėsi nuo Maskvos, 12 metrų gylyje narai rado keturias senovines statines.

Tai pranešė aukštas Baltarusijos teisėsaugos institucijų pareigūnas, pageidavęs neskelbti jo pavardės.

Pareigūnas pranešė, kad žmonės aptiko statines, iš ežero dugno siurbdami sapropelį - trašoms naudojamą dumblą. Patiems iškelti statinių jiems nepavyko.

Narai mano, kad 200 litrų statinės greičiausiai yra ažuolinės ir užsmaluotos.

Daugiau detalių žinantys Baltarusijos archeologai neatmeta galimybės, jog statinėse gali būti prancūzų prisiplėtos brangenybės, kurias, traukdami 1812-ųjų žiemą, jie paskandino.

*****

Palestiniečių prezidentas Yasser Arafat pareiškė, kad neketina skubiai atstatyti korupcija kaltinamo palestiniečių ministrų kabineto.

„Reikės gerokai palaukti“, - pareiškė Y.Arafat, atsakydamas į klausimą apie parlamentinės komisijos ir įstatymų leidimo tarybos siūlymą atstatyti 16 iš 18 kabineto narių.

Y.Arafat taip pat neketina atsišvelgti Ramalos mieste paskelbtą ministrų kabineto pasiūlymą atsistatydinti. Pasak telekomunikacijų ministro Imado al-Falouji, Y.Arafat nori atidėti šį procesą dėl sudėtingų politinių aplinkybių.

Susitarimas pasiektas, o įvykdymas?

Pasiekus susitarimą su nauja Lietuvos valdžia protesto akcija „KGB archyvai į švarias rankas“ baigėsi 1997.06.07. Tą dieną Vilniaus Arkikatedroje vyskupas J. Tunaitis aukėjo šv. Mišias už nukankintus žmones buvusiuose KGB rūmuose ir akcijos dalyvius nesulaukusius akcijos užbaigimo dienos. Vyskupas visus ragino ir toliau kovoti su baisiu vidaus priešiu, kuris įvairiais būdais griauia žmonių moralę dorą, skatina smurtą, vykdo Lietuvos gyventojų dvasinį genocidą ir stengiasi pakirsti pasitikėjimą savo nepriklausoma valstybe.

Po šv. Mišių, prasidėjo įspūdinga graži eiseną Gedimino prospektu iki buvusių KGB rūmų. Išsiriškiavo su penkiomis valstybinėmis ir dvidešimt keturiais skryžių vėliavomis buvę partizanai, politiniai kaliniai ir tremtiniai pasipuošę tautiniais rūbais ir gelėmis. Už jų buvo nešamas penkių metrų ilgio plakatas su užrašu „KGB rūmai - memorialas - muziejus, teismams ne vieta“ ir plakatas „Už LSSR archyvų naikinimą į Lukiškės“. Plakatai priminė visiems eisenos, dalyviams, Seimui, Vyriausybei ir Vilniaus gyventojams politinių kalinių ir tremtinių reikalavimus įvykdyti teisingumą: iš KGB rūmų iškeldinti teismus, rūmus paversti memorialu-muziejumi ir nubausi kaltus už archyvinę bylą naikinimą. Paskui plakatus ėjo chorai akcijos užbaigimo dalyviai, buvę partizanai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, Saušio 13-os brolių nariai, šauliai, Lietuvos Sąjūdžio, TS (Lietuvos konservatorių), krikščionių demokratų ir kitų partijų bei organizacijų nariai. Spalvinga eiseną saulutei šviečiant išsitiesusi per trečdajį Gedimino prospektą su dainomis priartėjo prie buvusių KGB rūmų. Čia visi trumpu sustojimu, vėliavų palenkimu ir giesme pagerbė Tautos kančių namų aukas.

Prie Lietuvos gyventojų genocido aukoms akmenų paminklo eiseną pasitiko didelis būrys vilniečių. Susirinkimas buvo pradėtas Lietuvos valstybiniu Himnu ir tylos minute pagerbus žuvusius už Lietuvos laisvę. Protesto akcijos štabo vadovas buvęs politinis kalinys S. Žukas perskaitė protesto akcijos „KGB archyvai į švarias rankas“ užbaigimo aktą, kuriame sakoma: „Valdančioji Lietuvos demokratinė darbo partija vykde aiškia Lietuvos priešų-buvusių SSSR specialiųjų tarnybų darbuotojų globos, legalizavimo ir amnestavimo politiką, siekė nusišalinti genocido vykdytojų ir jų talkininkų juodus darbus. Buvo naikinama moralinė riba tarp kovojusių už Lietuvos laisvę ir kolaborantų, partizanai ir jų ryšininkai buvo vadinami banditais.

Nesutikdami su tokia LDDP politika ir V. Skuodžio paskyrimu Lietuvos genocido tyrimo centro gen. direktoriumi, politiniai kaliniai ir tremtiniai griežtai pasipriešino ir pradėjo protesto akciją. Pradžioje (nuo 1993.12.11) ji vadinosi „Kaliniai grįžta į kameras“, o nuo 1994.02.12 dienos „KGB archyvai į švarias rankas“ kuri tęsėsi iki šios dienos. Šioje protesto akcijoje dalyvavo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, trumpalaikėse budėjimo akcijoje dalyvavo Lietuvos politinių

kalinių sąjunga bei konservatorių partijos Vilniaus skyriaus nariai. Iš viso akcijoje dalyvavo 13.371 žmogus. Akciją parėmė sekmadieniniuose susirinkimuose meniniais programomis žymūs meno veikėjai bei meno kolektyvai. Akciją materialiai parėmė užsienio lietuviai bei vilniečiai.

Protesto akcijos dalyviai neleido išvežti KGB archyvų į kitas patalpas, reikalavo pašalinti iš pareigų LDDP statytinį V. Skuodį ir visą buvusių KGB rūmų kompleksą su visais statiniais ir kiemais paversti memorialu-muziejumi, kuris turėtų tarnauti ateities kartų auklėjimui patriotiškumo ugdymui, Lietuvos nepriklausomybės stiprinimui.

Lietuvos Vyriausybei sutikus su išvardytais reikalavimais (1997.05.23 nutarimas Nr. 512) ir tikėdami, kad susitarimo bus laikomasi, protesto akcija nutraukiame.

Buvusių politinių kalinių ir tremtinių Kauno choras vadovaujamas A. Padleckio sudainavo jo paties 1948 metais Lukiškių kalėjimo kameroje sukurtą dainą:

*„Niekur nieks nežino kiek tu čia kenti
Kalinio dalužė oi sunki,
sunki...“*

Protesto akcijos užbaigimo mitingas, kuriame dalyvavo apie du tūkstančiai žmonių baigėsi. Tai buvo protesto akcija prieš LDDP valdžią užsitiesusi tris su puse metų, viena iš ilgiausiai vykusių akcijų Lietuvoje. Mitingo dalyviai skirstėsi su viltimi ir rūpesčiu: ar sąžiningai bus tvarkomos archyvo bylos ar jos išliks, ar nebus išvežtos kitur, ar bus nubausti jų naikintojai, ar bus laikomasi susitarimo visą rūmų kvartalą be vilkinimo paversti memorialu-muziejumi, nes Vyriausybės 1997.05.23 dienos nutarime Nr. 512 išskelti Vilniaus Apygardos teismą iš KGB rūmų kol kas nenumatyta.

Budėjusiųjų vargai baigėsi, nors visiškos pergalės dar nėra. Dabar tik paliaubos prasidėjo, o galutinio rezultato reikės laukti du ar tris metus. Tada ir paaiškės ko buvo vertos partizanų, politinių kalinių ir tremtinių pastangos ir kančios ir ko verta dešiniųjų Vyriausybė.

**Buvęs akcijos štabo vadovas
Stasys Žukas**

Lietuva apsiėmė pastatyti tiltą Lenkijoje

Lietuva atstatys vieną iš potvynio sugriautų tiltų Lenkijoje, Tarnovo vaivadijoje. Šiam projektui pritarė ministrų kabinetas, taip nusprendęs panaudoti Lenkijos atstatymui Lietuvos skirtus pusę milijono litų.

Už Lietuvos pinigų bus pastatytas maždaug 12 metrų ilgio autotransporto tiltas per bevardį kalnų upelį, ištekantį iš Tatrų. Darbus numatyta baigti šiais metais,

Tilto statybai iš viso reikės maždaug 800 tūkstančių litų. „L.r.“

Pelningai ėmusi dirbti „Mažeikių nafta“ bus parduota

Vyriausybė pritarė, kad vienintelė Lietuvoje naftos produktų gamintoja bendrovė „Mažeikių nafta“ būtų įtraukta į 1997-1998 metais privatizuojamų įmonių sąrašą. Nuo šių metų gegužės gamykla po 5 metų pertraukos ėmė dirbti pelningai.

Privatizavimo komisijos pirmininkas akademikas Eduardas Vilkas sakė, kad gamyklos privatizavimo procesas nebus greitas, nes trijų mėnesių prirėms įmonės pardavimo programai rengti, o pats privatizavimas truks dar ilgiau. „Tačiau delsti nėra ko, kol socialdemokratams ko nors nelaimėjo“, - sakė akademikas.

Ūkio ministras V. Babilius sakė, kad investuotojams reikėtų perduoti 66 proc. gamyklos akcijų.

„Mažeikių naftos“ vadovas G. Kiesius mano, kad iki bendrovės privatizavimo reikia išleisti akcijų emisiją. Tada bendrovė, kuri šiemet planuoja uždirbti 20 mln. litų pelno, būtų patrauklesnė investuotojams. Tačiau G. Kiesius norėtų, kad valstybė išsaugotų 51 proc. bendrovės akcijų.

„Parduoti galima viską, tačiau reikia žiūrėti, kas bus vėliau“, - teigė bendrovės vadovas.

E. Vilkas mano, kad „Mažeikių nafta“ turi būti privatizuojama 100 proc. „Nežinau,

Akademikas Eduardas Vilkas:
„Nepripravuotais objektais reikia užsilikti rimtai, bet nemąstyti dešimtmečiais, kaip siūlo socialdemokratams“ („Kauno diena“).

kam valstybei pasilikti, kaip siūlo ministras, tuos 34 proc. gamyklos akcijų. Matyt, tik dėl šventos ramybės. Tačiau anksčiau ar vėliau bus parduota visa gamykla. Tai tik laiko klausimas“, - samprotavo Privatizavimo komisijos pirmininkas.

„Mažeikių naftos“ įstatinis kapitalas siekia 580,7 mln. litų. 90 proc. bendrovės akcijų valdo valstybė, kitą dalį - privatūs Lietuvos ir užsienio investuotojai.

„L.r.“

„Mažeikių nafta“ - viena didžiausių šalies bendrovių.

J. Strazdausko nuotr.

Vienas gryno aukso litas kainuos 500 litų

Pirmą kartą nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos istorijoje bus išleista 1 lito vertės gryno aukso jubiliejinė moneta.

Rugsėjo pabaigoje išleidžiama 7,78 gramo svorio, 999,9 prabos lito moneta bus skirta Lietuvos banko ir lito 75-mečiui. Šis jubiliejus bus minimas spalio pradžioje.

Jubiliejinės monetos averse bus pavaizduotas Lietuvos valstybės

herbas - Vytis, reverse - pirmojo Lietuvos banko valdytojo profesoriaus Vlodo Jurgučio portretas.

Naujos gryno aukso monetos pardavimo kaina sieks 500 litų.

Didesnių tiražu nei auksinė į apyvartą bus išleista vario ir nikelio lydinio 1 lito jubiliejinė moneta.

„L.r.“

Tikėjimo sambūriai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Jos tikslas - būti realia gyva Bažnyčia, turinčia savo dvasinį gantjoją - animatorių, glaudžiai susijusių su parapija, o per ją - su diecezija ir visuotine Bažnyčia. Norint tai pasiekti, tikėjimo sambūrius turi siekti meilė ir gaivinti tikėjimas. Pasiekus šiuos tikslus, galima įsitraukti į tarnybą, būti aktyviems. Tai reiškia - būti Bažnyčia, kur meilė neužsidaro mažoje grupėje, bet jos aktyvumas, tarnybos dvasia mato žmonių argus,

o tikėjimas reiškiasi asmeninė ir bendra malda, dalyvavimu Bažnyčios liturgijoje ir jos pasiuntinybėje pasaulyje.

Jeigu norime, kad tikėjimo sambūris taptų maža, gyvąja Bažnyčia, stenkimės siekti šio tikslo trimis etapais:

1. Meilė
2. Tikėjimu
3. Tarnybiniu aktyvumu - „gyvąja Bažnyčia“.

„Bažnyčios Žinios“

A. † A. KĘSTUTIS JONAS LYNIKAS

Lietuvos Respublikos Garbės Konsulas

Kęstutis iškeliavo amžinybėn rugpjūčio mėn. 3d. popietyje, kai tą pat valandą šv. Marijos bažnyčioje Geelonge buvo krikštijama jo podukros Loretos mažytė dukrelė Miranda. Ji su dangiška šypsena veidelyje tarsi užėmė iškeliaujančio senelio vietą.

Velionis gimė ir augo Buniškių kaime, Lazdijų rajone gausioje 4 seserų ir 3 brolių šeimoje. Mokėsi ir pradėjo studijas dar prieškarinėj nepriklausomoj Lietuvoj. Vėliau, pasitraukus nuo bolševikų į vakarus, studijavo Vakarų Vokietijoje, kur ir lietuvišką šeimą sukūrė. 1949 metais atvykęs su jauna šeima į Australiją, pergyveno visus kūrimosi nedateklus ir sunkumus. Tačiau dirbdamas ir rūpindamasis šeima, kartu studijavo ir įsigijo inžinieriaus laipsnį. Nuo pat atvykimo į Australiją dienos Kęstutis įsijungė į lietuvišką veiklą. Jį matome Lietuvių Namų organizavime, ALB valdybų sudėtyje. Dainuoja jis „Dainos“ sambūryje, pirmininkauja sambūrio valdybai, gieda bažnyčioje. Jis yra ir Australijos Lietuvių Dienų organizatorius ir joms pirmininkauja. Dirba Liet. Namų Klubu valdyboje ir visur, kur tik reikėjo patarimo ar pagalbos. Atgimimo metais aktyviai reiškiasi politikoje pas Australijos parlamentarą (ryškus senatorias Jim Short atvejis), kas daug prisidėjo, kad Australija buvo viena iš pirmųjų pasaulio valstybių, pripažinusių Lietuvą nepriklausoma.

Dirbdamas prie Australijos pinigų gamybos, jis turėjo

1924.VI.13 - 1997.VIII.3

užtenkamai patirties, kad būtų kviečiamas į litų gamybos procesą kaip Lietuvos banko patarėjas. Sitaip rašo „Kauno Diena“ 1997.VIII.5 laidoje: „Platus jo tarptautiniai ryšiai šioje sferoje, profesionalo patirtis lėmė, kad šiandieną turime gan patikimus lietuviškus pinigus. Dažnai, lankydamasis Lietuvoje, apgailestavo, kad ne visuomet buvo išgirsti jo svarūs argumentai ir ne visi pasiūlymai buvo įgyvendinami. Už ilgametę ir nenuilstamą veiklą Lietuvos labui Kęstutis Jonas Lynikas šiais metais buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4-tojo laipsnio ordinu.

Lietuva neteko tikrojo pagalbininko, aktyvaus lietuviybės puoselėtojo tolimoje Australijoje, o giminės ir pažįstami - nuširdaus

Žmogaus ir bičiulio“.

Rugpjūčio 6d. vakare laidotuvių biuro koplyčioje prie velionio karsto žmona Danutė, vaikai Antanas ir Viktorija su šeimomis, podukros Loreta ir Rita su šeimomis ir pilna koplyčia giminių, draugų ir melbourniškių. Kęstutis prisimenamas Rožinio maldomis, kurias veda prelatas dr. Pr. Daukyns. Prie karsto sargyboje stovi „Dainos“ sambūrio ir parapijos choro choristai ir abi jų dirigentės. Po Rožinio seka visa eilė atsisveikinimo kalbų: Andrius Vaitiekūnas - ALB Apylinkės v-bos vardu, V.Bosikis - Lietuvių Namų Klubas, B.Prašmutaitė - „Dainos“ sambūris, E.Sidlauskas - Parapijos choras, J.Žalkauskas - Korp, Romuva ir Inžinierių ir Architektų s-ga, Australijos Lietuvių Fondas - A.Simkus, A.Baltrukonienė - Pensininkų S-ga, Jūras Kovalskis skaito užuojautas, gautas iš Lietuvos ir užsienio, D.Caldwell - (podukros Ritos vyras) angliškai atsisveikino jaunųjų šeimų ir giminių vardu, T.Jurgelaitienė - artimųjų kaimynų ir Val. Čižauskas - visų giminių ir artimųjų vardu.

Ketvirtadienį, rugpjūčio mėn. 7d. velionis jau Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje, kur dalyvauja paskutinėse šioj žemėj šv. Mišiose. Žmonių pilna bažnyčia - taip kaip per didelę šventę. Prieš mišias anūkas Andrius Klimas angliškai atpasakoja savo senelio nueitą žemišką kelionę, o Lietuvos Respublikos Garbės konsulas Viktoras Sliteris, atvykęs iš Sydneyaus, atsisveikina Lietuvos ir Australijos lietuvių vardu. Šv.

Adelaide

Mūsų mirusieji

A.†A. Stasys Vincas Urnevičius

A.†A. Stasys Vincas Urnevičius staiga mirė liepos 18d. Šv. Andriejaus ligoninėje, Adelaidėje, 76 m. amžiaus. Velionis Stasys gimė Daukšų kaime, Marijampolės apskr. Mokėsi Alytaus gimnazijoje, kurią baigė 1939 m. Vytauto Didžiojo universitete Stasys studijavo chemiją. 1944 m. vokiečiai Stasį, paėmė į karinę tarnybą, į priešlėktuvinę gynybą.

Karui pasibaigus, Stasys gyveno Vokietijoje anglų zonoje ir ten vedė Danutę Bagdonaite, o į Australiją atvyko 1947 m. Melbourne praleidę pusmetį laiko, Urnevičiai apsigyveno Adelaidėje. Čia Stasys dirbo chemiku įvairiose firmose ir lankė universitetą, įgydamas II diplomą chemijoj. Savo profesijoj jis darbavosi iki pasiekė pensininko amžiaus.

Adelaidės lietuvių gyvenime Stasys priklausė sportininkams ir nevenė visuomeninio darbo. Tačiau sveikatai sušlubavus, Stasys apie 20 metų turėjo praleisti kėdėje su ratais.

Stasys buvo praktikuojantis katalikas, mišiose dalyvaudamas artimiausioje bažnyčioje, o retkarčiais atsilankydavo ir į lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčią.

Velionis Stasio laidotuvės buvo liepos 21d. 9.45 val. Šv. Kazimiero bažnyčioje kun. J.Petraitis, kartu su gausia laidotuvių dalyvių grupe sukalbėjo rožinio dalį už mirusį ir aukojo šv. Mišias bei pasakė pamokslą apie mirtį kaip išlaisvintoją iš gyvenimo vargų. Aug. Kubilius patarnavo mišioms, o Lilė Radzevičienė atliko mišių skaitnius. Vargonais grojo Nemira Masiulytė-Stapleton. Atsisveikinimo žodį tarė: Vyta. Neverauskas, J.Staciūnas, J.Jonavičius ir E.Dukas. Velionis Stasys palaidotas Centennial Park kapinėse. Klebonui užbaigus laidojimo apeigas, buvo sugiedotas Tautos Himnas.

Po laidotuvių, Urnevičių namuose buvo pabendravimas ir pietūs. Reiškiamo gilia užuojautą Danutei Urnevičienei, jos dukrai Aldonai ir sūnui Petriui, o taip pat velionies broliui Alfonsui bei jo šeimai ir seseriai Elenai Dainienei bei jos vyrui Stasiui. Lygiai užjaučiame visus giminaičius, artimuosius bei draugus, o velionis Stasys tegul ilsisi Viešpaties globoje.

A.†A. Jonas Juospaitis

A.†A. Jonas Juospaitis staiga mirė savo namuose liepos 19d., sulaukęs 86 m. amžiaus. Velionis gyveno su žmona ir sūnum Aloyzu Joslin, S.A., Adelaidės priemiestyje. Jonas gimė ūkininko šeimoje,

Požagėnų kaime, Panevėžio apskr. Mokėsi Panevėžio gimnazijoje, o ją baigęs ir atlikęs karinę tarnybą, studijavo Policijos mokykloj, vėliau tapdamas Kaune Policijos mokomosios komandos viršininku.

Gyvendamas Kaune Jonas vedė Emiliją Dumčiūtę. Karo metu dirbo įstaigoje. Pasitraukus Vokietijon, karui pasibaigus, Juospaičiai gyveno anglų zonoje. Čia gimė jiems du sūnus: Tomas ir Aloyzas. Juospaičiai atvyko Australijon 1950 m. Netoli Melbourne Jonas kirto miškus, o vėliau šeima apsigyveno Adelaidėje, kur Jonas dirbo stiklo fabrike iki pasiekė pensijos amžių.

Velionis Jono laidotuvės buvo liepos 23d. 10 val. Šv. Kazimiero bažnyčioje kun. J.Petraitis už mirusį aukojo šv. Mišias ir pasakė pamokslą apie reikalingumą melstis už gyvus ir mirusius. Aug. Kubilius patarnavo mišioms ir atliko skaitinius, o J.Pocius grojo vargonais. Atsisveikinimo žodį tarė A.Dumčius. Velionis Jonas palaidotas Centennial Park kapinėse. Klebonui užbaigus laidojimo maldas buvo sugiedotas „Viešpaties Angelas“.

Po laidotuvių šeimos nariai, giminės ir artimieji susirinko Tomo Juospaičio namuose pabendravimui ir pietums.

Liūdesio valandoje reiškiamo gilia užuojautą velionies Jono žmonai Emilijai Aurelijai, sūnums Tomui bei jo šeimai, Aloyzui, giminėms, artimiesiems ir draugams, o velionis Jonas tegul ilsisi gailestingąjį Dievo ramybėje. J.N.P.

Mišias aukvoja ir atsisveikinimo žodį taria prelatas dr. Pr. Daukyns. Iškilmingai, bet kartu ir liūdnei skamba jungtinio „Dainos“ ir parapijos choro giesmės. Solistės Birutė Kymantienė ir Birutė Prašmutaitė duetu atsisveikina ilgametį dainos ir giesmės mylėtoją. Solistas Jurgis Rubas gieda paskutinįjį sudiev savo kolegai ir bendradarbiui.

Gražu ir malonu, kad šią laidotuvių dieną Kęstutis buvo lydimas į amžinybę ir Lietuvoje. Velionio sesers sūnus Julius Baltrukonis pasirūpino, kad kaip tik tą dieną Kaune, Vytauto bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, kur suvažiavo visi broliai ir seserys bei visa plati giminė.

Čia Melbourne prie karsto stovi uniformuoti „Dainos“ sambūrio choristai. Visai bažnyčiai giedant Lietuvos Himną, o choristams nusitęsęs sargyboje per visą vidurinę bažnyčios navą, Kęstutis išvyksta į paskutinę kelionę. Ilga automašinių vilkstinė nusitęsė miesto gatvėmis ir lydi jį į Fawcner kapines, kur kunigo paskutinį maldų palydėtas ir Lietuvos žemės žiupsnelio dengiamas, gausiam dalyvių skaičiui giedant „Marija, Marija“ velionis atsigulė amžinajam poilsiui.

Pilna Melbourne Lietuvių Namų Jubiliejine salė. Maldą vėl prisimenamas Kęstutis, nekartą šioje salėje kalbėjęs, šokęs ir dainavęs. Šį kartą jau jo šermenys, jo paskutinė atminimo puota.

*Ir savo dalį čią randu
Sviesiajam spinduly apsvaigęs;
Tik Tavo amžinu vardu
Ir mano eitas kelias baigus.*

(V.)

Pirmasis pasaulyje - Lietuvos buriotojas

R. Siugždinis varžovus įveikė itin greitai. J.Staselio nuotr.

Lietuvos buriotojas 29 metų Raimondas Siugždinis tapo pasaulio buriavimo čempionu „Lazer-Radial“ klasės jachta.

Maroke pasibaigusiose pirmenybėse šis Kauno „Zalgirio“ jacht klubo atstovas pralenkė antrąją vietą užėmusį Prancūzijos sportininką R.Knippingą ir trečią baigusį praėjusių metų Europos čempioną turką S.Kakışą.

R.Siugždinio pergalė pasaulio pirmenybėse - didžiausias laimėjimas Lietuvos buriavimo istorijoje.

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Svč. Marijos į Dangų Paėmimo šventė - Žolinės - rugpjūčio 15d. Mirusios Marijos kūnas neliko kape, bet buvo sudvasintas ir paimtas į Dangų, kaip anksčiau Kristaus. Lietuvoje bažnyčiose šventinamos gėlės ir naujo derliaus javų varpos vaisiai. Tą dieną mūsų „Tėviškės Aidų“ ekspedicija, kai iš ryto parvežtas iš spausdintų atspausdintas laikraštis, tai susirinkusi savanorių ekspedicija sulankstė laikraštį. Mūsų Parapijos Namų Aušros Vartų Svč. Marijos kopyltėlė Salomėja Grybienė papuošė gėlėmis ir rūtomis. Baigus darbą, kun. prel. Pr. Dauknytas toje kopylčioje aukojo šv. Mišias Svč. Marijos garbei už visus dirbančius prie „Tėviškės Aidų“. Redaktorius Edvardas Sidlauskas atliko liturginius skaitymus ir mūsų kunigui padėjo išdalinti Svč. Sakramentą abiems pavidalais. Po šv. Mišių sekė kavutė, Svč. Marijai dėkojant už mūsų visų palaimą.

Katalikių Moterų Draugija savo metinę šventę atžymėjo rugpjūčio 16d. šeštadienį Lietuvių Namuose Bendruomenės menėje. Sv. Mišias prieš altoriaus aukojo kun. Pr. Dauknytas, tarė sveikinimą, kai Svč. Marija yra Dangaus ir Visatos Karalienė, paimta Danguje virš angelų, kankinių, apaštalių, šventųjų - galingiausia mūsų Užtarėjal. Prie altoriaus stovėjo Draugijos vėliava su Aušros Vartų Svč. Marijos ir išsiuvinetu Draugijos šūkiu: „Tiesa ir meilė“. Skambėjo giesmės, prie draugijos narių buvo daug artimųjų, priėmė visi šv. Komuniją. Po giesmės „Marija, Marija“ ėjome į vaisės svetainėje. Dar jaunasis jaunimas čia padėklamavo, padainavo, o Gabrielius Žemkalnis, ką tik grįžęs iš Lietuvos, pateikė įdomių žinių apie suvargusius vaikus ir jų tėvus Vilniuje.

Geelonge LSS Satrijos Tuntas šventė 50 metų Jubiliejų nuo įsikūrimo Australijoje. Sv. Mišias Tunto vardu pradėtos Jubiliejaus atminimui Sv. Petro ir Povilo bažnyčioje rugpjūčio 17d. sekmadienį 8.30 val. rytą Svč. Marijos į Dangų Paėmimo šventę. Sv. Mišias aukojo kun. prel. Pr. Dauknytas, jungdamas šios šventės progą mūsų skautiško jaunimo garbingą auklėjimą. Sv. Mišių liturginius skaitymus atliko ps. Liudas Bungarda - Židinio tėvūnas. Tikinčiųjų malda pateikė LSS Rajono Vadas v.s. Henrikas Antanaitis. Aukas prieš altoriaus: ostijas ir vyną atnešė Skautininkų Ramovės vadovė s. Birutė Prašmutaitė ir Satrijos Tunto

tuntininkas s. Vytas Mačiulis. Ritmingos lietuviškos giesmės aidėjo per bažnyčią. Sv. Komuniją kunigui padėjo dalinti Bažnyčios Maršalka Juozas Gailius. Pamaldas baigėme Lietuvos Himnu. Išnešus vėliavas, lydint Garbės sargybam, tolimesnis minėjimas vyko miesto salėje.

Melbourne Svč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje rugpjūčio 17d. sekmadienį 11 val. minėjome Svč. Marijos į Dangų Paėmimą. Sv. Mišios aukotos Lietuvių Katalikų Federacijos Katalikiškos Spaudos mėnesio proga, už „Tėviškės Aidų“ darbuotojus, prenumeratorių, rėmėjus, gyvuosius ir jau mirusius. Liturginius skaitymus atliko „Tėviškės Aidų“ redaktorius Edvardas Sidlauskas. Tikinčiųjų malda - Valentinas Čižauskas. Aukas prieš altoriaus atnešė Aleksandra Volkienė ir Levutė Keblienė. Nuolatiniai Mišių patarnautojai: zakristijonas Stasys Šiuškus, altoriaus berniukas Povilas Birštonas. Mūsų kunigas Pr. Dauknytas ir ši kartą pabrėžė, kad mūsų Užtarytoja Danguje yra galingiausia Užtarytoja ir Jos - Dangaus ir Visatos Karalienės šventėje rugpjūčio 22d. - 1991 m. žlugo Sovietų Sąjungai Pamaldose dalyvavo 92 žmonės ir „Tėviškės Aidams“ suaukojo \$174. Ačiū aukotojams!

Janina Barkienė, našlė, 88 metų amžiaus mirė rugpjūčio 9d. Alfred liginėje. Laidotuvėms atvyko duklė Elena Griganavičienė iš Los Angeles - Amerikos. Rožančius kalbėtas Tobin kopylčioje North Melbourne rugpjūčio 12d. vakare, kuri pravedė kun. prel. Pr. Dauknytas. Po maldų atsisveikinimo žodį tarė A. Karazijienė. Sekančią dieną laidotuvė šv. Mišios aukotos Svč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Buvo daug artimųjų, priėmė šv. Komuniją už jos vėlę ir palydėta į Springvale kapinių krematoriumą. Teilsisi Viešpaties Ramybėje. Už jos vėlę šv. Mišioms aukojo G.Z. Mackevičiai, E.B. Pankevičiai, S.M. Tamašauskai, S.A. Tamkevičiai, A. Volkienė. Velionės dukrelė Elena Griganavičienė savo šeimos vardu mylimos mamytės mirties atminimui \$50 aukojo „Tėviškės Aidams“ ir \$50 Australijos Lietuvių Fondui, kuriam prašė perduoti.

Bronius Zumeris mirė Royal liginėje rugpjūčio 19d. giliame liūdesyje žmona Ona, sūnus Bronius. Buvo gimęs 1920 m. rugsėjo 29d. Bobių kaime, Žaliosios valsč., Vilkaviškio aps. Žurnalistas, rašytojas. Plačiai pateikta žinių Lietuvių Enciklopedijoje tomas XXXV. Laikraštį spausdinant apie laidojimą dar nebuvo žinių.

A. † A. Kęstučiui Lynikui Lietuvos Garbės Konsului,

iškeliavus į amžinybę, Velionio šeimai, žmonai Danutei, sūnui Antanui, dukrai Viktorijai, podukroms Loretai ir Ritai bei jų šeimoms, reiškiam gilią užuojautą ir kartu liūdimė. Budėkime!

LSS Australijos Rajono Vadija
LSS Džiugo Tuntas
Melbourno Skautininkų Ramovė

PADEKA

A. † A. Janina Barkienė

Po sunkios ligos, š.m. rugpjūčio 9 dieną atsiskyrė su mumis amžinai.

Mūsų širdinga padėka kun. prel. dr. Pr. Daukniui už pravestą Rožančių kopylčioje, šv. Mišias ir palydėjimą į kapus.

Taip pat nuoširdus ačiū p. Karazijienei už atsisveikinimo žodžius, p.p. Pošiūnam, p.p. Mackevičiam, p.p. Morkūnam, p. Dūdėnieniui už lankymą liginėje ir prieglaudoje.

Visiems pažįstamiems, kurie dalyvavo šv. Mišiose, bei pareiškusiems užuojautą žodžiu ir raštu. Melbourne Lietuvių Socialinės Globos Moterų D-jai už auką Australijos Lietuvių Fondui.

Liūdesyje liko Griganavičių šeima
Los Angeles

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

A.†A. Kęstučiui Lynikui mirus, vietoj gėlių aukojo:

\$60 D. Lynikienė, Rita ir Loreta; po \$50 J. Balčiūnas (2390), Z. ir E. Mackevičiai (150); \$40 Peter Parks Real Estate. Po \$30 Geelongo Lietuvių Bendruomenė (1020), R. ir A. Balbatai; po \$25 M. Davalga (70), A. ir N. Kairaičiai, V. ir T. Pošiūnai (90), Z. Prašmutaitė (175), A. ir S. Obeliūnai (1155).

Po \$20 Melbourne Parapijos choras (60), A. ir J. Simkai (285), A. ir B. Staugaiciai (670), R. Lipsys, Vaičiuliai, V. ir R. Savickai (200), V. Vaitiekūnienė (285), J. ir A. Kovalskiai, I. Jobauskienė (50), S. Lileika, S. Šutas (225), G. ir B. Kymantai (40), H. ir D. Antanaičiai (125), J. ir O. Bratiškai (165), Z. Augaitis (305), J. ir J. Zalkauskai (585), G. ir A. Karazijos (245), M. ir L. Kazlawskiai (30), A. Savickas (210), F. ir M. Sodaiciai (385), J. ir M. Venckai (120), V. Bosikis (90),

A. Bajoras (165), A. ir A. Grikeliai (50), J. ir S. Meiliūnai (1410), M. Antanaitienė (315), V. Pertonas, P. Baltutis (230), E. Korsak (400), S. ir M. Tamašauskai (100), L. ir O. Prašmutai, R. Umbraziūnienė, R. ir M. Saženai, P. Bimba (65), G. ir D. Zemkalniai (365), H. Statkuvienė (205), I. O'Dwyer (280), V. ir G. Ališauskai (1455).

Po \$15 L. Glushkow, R. ir S. Smitai; po \$10 B. Prašmutaitė (165), E. ir M. Sidlauskai (140), A. Klimas (110), V. ir A. Baltrukoniai (280), J. ir V. Zitkevičiai (175), V. ir R. Pumpučiai (185), T. Jurgelaitienė (25), E. ir E. Margan-Marganavičiai (235), S. Savickienė (235), M. Igaunienė (60), Aug. Ramanauskienė (280), J. ir B. Makuliai (260), J. Grigaitienė (320), A. Miškinis (40), L. Milvydienė (20), V. ir V. Sukevičiai (15), R. Mačiulaitienė, A. Stankevičius (25), J. Simutienė, A. Urbonavičienė (20), J. Vingrienė (400), R. ir J. Dagiai (60). Po \$5 P. Saulys (25), G. ir L. Samsonai (15).

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdirininkas

Hobartas

Hobarto Apylinkėje rengiame Vytauto Didžiojo šventę rugsėjo mėn. 7d. 4 val. p.p. Bonifaco ir Hildegard Šikšnių name, 43 Easton Avenue, West Moonah.

Visus Tasmanijoje gyvenančius ar besilankančius lietuvius širdingai kviečiame atvykti ir bendrai pasilinksinti.

Busite pavaišinti kava, arbata ir lengvais užkandžiais.
Hobarto Apylinkės Valdyba

*****

Liepos mėn. 26 dieną, komitetas rengti 50-ties metų jubiliejų nuo pirmųjų pabaltijiečių atvykimo į Australiją, surengė šaunius šokius lenkų salėje Hobarte.

Nors man neteko ten pašokti, bet teko girdėti, kad publikos

susirinko daugiau kaip tikėtasi ir rengėjai yra labai patenkinti uždarbiu, surinko pakankamai išlaidas padengti ir dar pelno liko. Pravesta loterija irgi buvo pelninga.

Seni ir jauni gražiai pasilinksmino - komitetas labai patenkintas gerai pavykusiu parengimu.

*****

Rugpjūčio mėn. 4d. Hobarte mirė **Vytautas Steponavičius (Stephens)**.

Vytautas gimė Rygoje 1915m. spalio mėn. 14d. I Australiją atvyko 1948 m. spalio mėn. 29d. laivu „Svalbard“. Iš Bathurst pereinamos stovyklos į Tasmaniją atvyko 1948 m. gruodžio mėn, dirbo Public Works Departamente.

Nors lietuvių draugų turėjo, su Bendruomene glaudžių ryšių nepalaikė.

Palaidotas Pontvile katalikų kapinėse. **S. Augustavičius**

50 metų skautavimo Australijoje Jubiliejus

Vyresnių skaučių ir Vyčių ir Jūros Būdžių

SUEJIMAS (REUNION)

Kur: Melbourne Lietuvių Namuose (Klube)

Kada: šeštadienį, rugpjūčio 30d., 5.00 val. vak.

Vaišės: Suneštinės

Atsakykite (apie dalyvavimą): Ritai Bruožytei tel. 9366 1883 arba Zitai Prašmutaitėi - 9571 3775.

Ruošia: Džiugo Tunto vyresnių skaučių „Audros“ būrelis.

Europos Komisijos ekspertų išvados apie Lietuvą

Liepos 16 dieną Europos Komisija rekomendavo Europos Sąjungai pradėti derybas dėl narystės su šešiomis valstybėmis: Čekija, Estija, Lenkija, Kipras, Slovėnija ir Vengrija. Savo rekomendacijos Europos Komisija grindė 1000 puslapių išvadomis.

Pateikiame Europos Komisijos sudaryto Lietuvos pasirengimo pradėti derybas su ES įvertinimo ištraukas.

Santykiai su ES

Santykiai su ES nuo Lietuvos nepriklausomybės atgavimo buvo plėtojami gerai. Pradėti laisvąją prekybą iki 2000-ųjų, kaip nutarta laisvosios prekybos sutartyje, jokių kliūčių nematoma. Bendradarbiavimas pagerės, kai įsigalios Lietuvos ir Europos Sąjungos (Asociacijos) sutartis (jos kol kas neratifikavo Prancūzija ir Belgija. - Red. past.).

Valdžios institucijos

Lietuvos institucijos dirba sklandžiai, įvairių lygių valdžia žino savo galimybių ribas ir suvokia bendradarbiavimo būtinybę.

Daugelio politinių grupuočių egzistavimas rodo, kad Lietuvoje yra tikra daugpartinė sistema.

Parlamentas veikia patenkinamai. Jo valdžia gerbiama, veikia matyti ir opozicijos vaidmuo.

Lietuvos vietos valdžia turi daug autonomijos ir finansinės nepriklausomybės.

Nors valstybės tarnautojų teisės ir pareigos yra apibrėžtos įstatymo, nėra pusiausvyros tarp teisių, kurios išplėtos, ir įpareigojimų, kurie daugiausia yra tik formalūs. Nėra tinkamos procedūros, pagal kurią valstybės tarnautojus būtų galima patraukti atsakomybėn. Dėl to sunku efektingai kovoti su korupcija.

Teisėtvarkos sistema

Pagrindinė Lietuvos teisingumo problema yra ta, kad kelias iki nuosprendžio paskelbimo yra labai ilgas. Taip yra dėl to, kad trūksta kvalifikuotų teisėjų, o 1995 metais įvykdyta teismų reforma, pagal kurią buvo sudaryta keturių pakopų teismų sistema. Labiausiai nukenčia komercinės bylos, nes bankroto įstatyme yra daug spragų (pakeistą bankroto įstatymą Lietuva priėmė po to, kai Europos Komisija

baigė tirti iš jos gautus duomenis. - Red. past.).

Prokuratūra perkrauta darbu, o jos įgaliojimai tiksliai neapibrėžti. Tai taip pat vilkina teismo procesus.

Žmogaus teisės

Lietuvos Konstitucija pripažįsta kiekvieno individo teisę kreiptis pagalbos į įstatymą. Tačiau tam labai trukdo teisinių procedūrų lėtumas ir tai, kad atsakomybėn negalima patraukti valstybės tarnautojų bei policijos pareigūnų.

Dar didesnę susirūpinimą kelia padėtis kalėjimuose. Dabartinė padėtis neleido Lietuvai ratifikuoti Europos konvencijos dėl kankinimų, nehumaniško ir žeminančio elgesio. Tačiau kalėjimų sistema 1997 metais turi būti reformuota.

Lietuva neturi tinkamų įstatymų prieš pornografiją, vaikų prostituciją ar seksualinį vaikų persekiojimą.

Reikėtų atkreipti dėmesį į kritiką dėl lietuvių karo nusikaltėlių, gyvenančių Lietuvoje (pavyzdžiui, Aleksandro Lileikio byla).

Kultūrinės teisės

Svietimo ir religijos laisvė Lietuvoje garantuota. Žydų maldos vietas turėtų saugoti policija, nes Kauno, Vilniaus ir Klaipėdos žydų kapinėse užregistruota vandalizmo atvejų.

Tautinės mažumos

Iš esmės tautinių mažumų padėtis Lietuvoje yra patenkinama.

Ekonomika

Lietuvos ekonomikos mastai yra maži. Eksportas 1996 metais sudarė daugiau kaip 40 procentų bendrojo nacionalinio produkto. Lietuva gana sėkmingai prisiderina prie Vakarų Europos prekybos, tačiau yra labai priklausoma nuo Rusijos naftos importo.

Eidama į rinkos ekonomiką, Lietuva padarė žymią pažangą liberalizuodama ir stabilizuodama ekonomiką.

Tačiau esminis ekonomikos restruktūrizavimas ir spartesnė plėtra kol kas stabdoma. Nėra griežtų biudžeto išlaidų apribojimų. Prastas mokesčių surinkimas, didėja skolos už energiją, bankroto procesai neefektyvūs, o grynaisiais

pinigais įgyvendinimas privatizavimas tik pastaruoju metu tapo prioritetu.

Nuosavybės grąžinimą stabdo administraciniai ir teisiniai sunkumai, biudžeto dalies, skirtos kompensacijoms, mažinimas. Neinvesti griežti biudžeto apribojimai (iš esmės reiškiantys, kad nuostolingos įmonės turėtų žinoti, jog valdžia jų negelbės).

Pensijos

Pagrindinės socialinio saugumo sistemos išlaidos yra pensijos. Nepaisant to, kad dabar pavyksta išlaikyti sistemos pusiausvyrą, yra rizikos, kad ji pereinauotų laikotarpiu gali žlugti. Nors pensinis amžius pamažu didinamas, gyventojų amžiaus vidurkio didėjimas ir pakankamai dosnus pašalpų dalijimas gali sudaryti daug problemų išlaikant dabartinę sistemą.

Bankai

Užsienio investuotojai sudaro apie 16 procentų kapitalo bankų sektoriuje. Kurti užsienio filialus yra geros sąlygos.

Bankų sistema tebėra trapi, o jų veiklą silpna, nes reikia imtis priemonių kompensuoti blogas paskolas ir skirti jėgų didėjančiai konkurencijai. Nepaisant to, daugėja paskolų investiciniams projektams.

Neseniai Vyriausybė paskelbė bankininkystės restruktūrizavimo planą, numatantį privatizavimą, įstatinio kapitalo didinimą ir nemokių bankų likvidavimą. Tik tuomet, kai restruktūrizavimas bus baigtas,

pasitikišamas finansų sistema bus atkurta.

Socialinė sandara

Darbo jėga yra kvalifikuota, darbininkų procentas panašus į ES narių. Tačiau mokytojams mokamos mažos algos, todėl pedagogai gali imti ieškoti geriau apmokamo darbo. Dėl to po kurio laiko gali susilpnėti švietimo sistema.

Energetika

Energetikos sektoriuje dėl pasenusių technologijų, blogos kainų politikos ir politinio kišimosi visuomeninės energetikos kopanijos klimpsta į chroniškas skolas. Energetikos sektoriaus restruktūrizavimas gali ilgai trukti. „L.r.“

Tautinių šokių grupei „Gintaras“ aukojo

\$200 Kun. prel. Pr. Dauknyš, \$20 O. ir V. Salkūnai. Aukojusiems nuoširdžiai dėkojame. Tautinių šokių grupė „Gintaras“

Mieli Dainos mylėtojai,

S.m. rugsėjo 7 dieną, 2 val. po pietų, Geelongo St. Mary's Miesto Salėje, Myers Street, įvyks „Mečislovo Kymanto kūrinių koncertas. Girdėsite chorą „Viltis“, o taip pat solistus ir duetus. Choro dirigentė Gražina Pranauskienė, akompaniatorė Jan Henderson.

Bilietų kainos: suaugusiems \$10, pensininkams \$8, vaikams ir moksleiviams nemokamai. Po koncerto vyks choristų ruošiamą loteriją.

Mieli žiūrovai, Geelongo Lietuvių Bendruomenės namams sudegus, jūsų moralinė parama kaip niekada reikalinga! Tad

visus maloniai kviečiame atvykti į šią reikšmingą mums muzikos šventę. Organizatoriai

TALKOS PRANEŠIMAS

Nuo rugpjūčio 1, 1997, naujiems ir atnaujintiems indėliams galioja sekančios procentai:

Terminuoti indėliai:

12 mėn.	5.00%
6 mėn.	4.75%
3 mėn.	4.50%

Sąskaitos minimumas \$500

Mėnesinių palūkanų sąskaita (Min. \$10,000) 4.50%

Terminui pasibaigus, indėlį galima išimti ar paversti į kitą sąskaitą. Palūkanos įmokamos į einamąją sąskaitą. Jei klientas nepaneša savo pagelavimo, sąskaita automatiškai pervedama į naują, tokią pat terminuotą indėlį. Pinigus iš terminuotų indėlių galima išimti terminui nesuėjus. Tuo atveju mokama 1.5% už išimtus pinigus.

Einausios sąskaitos:

\$5000 +	3.5%
\$1000 - \$4999	2.5%
\$1.00 - \$999	1.5%

Paskolos:

Su turto užstatu	6.9%
NAUJOS paskolos pirmieji 12 mėn. virš \$40,000	5.4%
Su garantuotojais iki \$10,000	13%
Asmeninės iki \$5,000	13%

Talka informacija pasitelių procentus gali keisti metų bėgyje atsižvelgiant į bankų ir finansinių įstaigų siūlomus procentus.

Adelaide	8362 7377
Melbourne	9328 3466
Sydney	9796 8662

LITHUANIAN CO-OPERATIVE
TALKA
KREDITO DRAUGIJA

TALKA INFORMATION

The following interest rates apply from August 1, 1997 for all new and renewed deposits:

Term Deposits:

12 month	5.00%
6 month	4.75%
3 month	4.50%

Account minimum \$500

Monthly interest account (Min. \$10,000) 4.50%

On maturity, the deposit and interest may be withdrawn or transferred to other accounts. If the client does not notify his/her intentions, the account is automatically rolled over for another equal term at current interest rate. Withdrawals may be made from term deposits before maturity date. In such case only 1.5% is payable on the withdrawn sum.

Current Accounts:

\$5000 +	3.5%
\$1000 - \$4999	2.5%
\$1.00 - \$999	1.5%

Loans:

Mortgage security	6.9%
NEW loans over \$40,000 capped for 12 mth.	5.4%
Guarantor secured up to \$10,000	13%
Personal up to \$5,000	13%

Adelaide	8362 7377
Melbourne	9328 3466
Sydney	9796 8662

LITHUANIAN CO-OPERATIVE
TALKA
CREDIT SOCIETY LTD